

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **Svatý Petr**, spolek, se sídlem Krkonošská 154, Tanvald, zastoupen Mgr. Vojtěchem Suchardou, advokátem se sídlem U Trezorky 921/2, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2024, č. j. 18135/24/5100-10612-713127, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 2. 12. 2024, č. j. 59 Af 13/2024 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce dne 25. 7. 2016 jakožto dotovaný zadavatel podle § 2 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“), zveřejnil ve věstníku veřejných zakázek oznámení o veřejné zakázce „RYBÍ PŘECHOD PŘEPEŘE“, jejímž předmětem bylo vybudování nového rybího přechodu ve stávajícím pevném jezu na řece Jizeře v Přepeřích u Turnova. Veřejnou zakázku zadával jako podlimitní v otevřeném řízení na stavební práce s předpokládanou hodnotou 30 522 908,95 Kč bez DPH. V průběhu zadávacího řízení obdržel žalobce celkem 6 nabídek, přičemž 5 jich vyloučil pro nesplnění kvalifikačních předpokladů. Vítězným uchazečem se stala společnost RELBY, s.r.o. (dále jen „vítězný uchazeč“), se kterou žalobce uzavřel

smlouvu o dílo dne 16. 12. 2016. Cena vítězné nabídky činila celkem 23 587 763,10 Kč bez DPH.

[2] Ministerstvo životního prostředí na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 16. 1. 2018 následně poskytlo veřejné peněžní prostředky v rámci Operačního programu životní prostředí 2014–2020 na uskutečnění projektu rybího přechodu Přepěře.

[3] Dne 24. 8. 2021 zahájil Finanční úřad pro Liberecký kraj (dále jen „správce daně“) daňovou kontrolu v rozsahu podnětu poskytovatele dotace; následně ji jako dožádaný správce daně podle § 17 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, provedl Finanční úřad pro Královéhradecký kraj.

[4] Svá zjištění popsal správce daně ve zprávě o daňové kontrole ze dne 31. 10. 2023. Dospěl v ní k závěru, že žalobce porušil zásadu transparentnosti vyplývající z § 6 odst. 1 zákona o veřejných zakázkách. V zadávací dokumentaci totiž nespecifikoval pojem „těžká bourací technika“. Rovněž formalisticky vyřadil nabídky uchazečů HOCHTIEF CZ a.s. a OBIS, spol. s r.o., aniž by jim podle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách umožnil nejprve objasnit, popřípadě doplnit nabídky. Správce daně dále shledal podjatost předsedy hodnotící komise Mgr. L. T., čímž žalobce porušil § 74 odst. 7 zákona o veřejných zakázkách. Nedodržením zákona o veřejných zakázkách nesplnil žalobce podmínku podle čl. II bodu 6 podmínek poskytnutí dotace, které byly nedílnou součástí rozhodnutí o poskytnutí dotace. Došlo tak k neoprávněnému použití veřejných prostředků, a tedy porušení rozpočtové kázně dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. Odvod za porušení rozpočtové kázně stanovil správce daně kumulativně za nejzávažnější zjištění ve výši 80 % z částky dotace použité na financování veřejné zakázky, tj. ve výši 18 863 223,34 Kč. Správce daně dále konstatoval, že došlo k proplacení nezpůsobilých výdajů ve výši 41 622 Kč z důvodu porušení stanovených podmínek, čímž došlo ve smyslu § 44 odst. 1 písm. j) zákona o veřejných zakázkách k porušení rozpočtové kázně, a stanovil odvod ve výši nezpůsobilých výdajů. Správce daně následně vydal platební výměr ze dne 22. 11. 2023, č. j. 1360658/23/2600-31472-506746, kterým vyměřil odvod za porušení rozpočtové kázně do Národního fondu ve výši 18 904 846,00 Kč.

[5] Proti platebnímu výměru podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně potvrdil. Jako důvodné vyhodnotil pouze odvolací námitky týkající se závěru o porušení zásady transparentnosti tím, že žalobce nespecifikoval pojem „těžká bourací technika“. Podle žalovaného není tento pojem neurčitý a běžně se užívá i mimo odborníky ve stavebnictví. Toto pochybení správce daně však podle žalovaného nemělo vliv na výslednou výši odvodu, neboť ten byl žalobci uložen podle jiného závažnějšího zjištění.

II. Rozsudek krajského soudu

[6] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud přisvědčil žalobci, že postup dle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách je fakultativní. Je tedy na zadavateli, aby uvážil, zda uchazeče k objasnění či doplnění informací nebo dokladů vyzve. Korektivem jeho postupu je

pokračování

však dodržení zásady transparentnosti zadávacího řízení ve smyslu § 6 odst. 1 tohoto zákona jako jedné z vůdčích zásad. Krajský soud dále konstatoval, že je zejména potřeba naplňovat a vymáhat pravidla pro zadávání veřejných zakázek smysluplně. Tato pravidla by neměla být aplikována mechanicky a formalisticky ve smyslu hledání formálních překážek. Otázky aplikace postupu podle § 59 odst. 4 a § 76 odst. 3 zákona o veřejných zakázkách je třeba řešit s ohledem na okolnosti každého jednotlivého zadávacího řízení.

[7] Správce daně a žalovaný postupovali podle krajského soudu v duchu těchto požadavků. Žalobcův postup nehodnotili pouze formálně, nevytýkali mu nevyužití výzvy k doplnění kvalifikačních předpokladů podle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách vůči uchazečům HOCHTIEF CZ a.s. a OBIS, spol. s r.o. izolovaně, nýbrž v kontextu dalších skutečností případu, které se promítly do výběru vítězného uchazeče, z pohledu dodržení zásady transparentnosti zadávacího řízení. Krajský soud shledal pochybení těchto uchazečů za marginální, neboť spočívala víceméně v nedodržení formy předepsané zadávací dokumentací. Nešlo tedy o vady, z nichž by mohly pramenit pochybnosti, zda uchazeči splnili požadavky v materiálním smyslu. Na základě předložených dokumentů nebyl důvod pochybovat o splnění kvalifikace. Šlo tedy o nedostatky, které se na první pohled jevily jako jednoduše vysvětlitelné a napravitelné. Daňové orgány správně zohlednily účel zákona o veřejných zakázkách, kterým je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky a vytváření podmínek pro hospodářskou soutěž a konkurenční prostředí. Právě zásada transparentnosti má zajistit průhlednost řízení, aby v těchto otázkách nevznikaly pochybnosti. Krajský soud přisvědčil žalobci, že zadávací řízení je formalizovaným postupem, jehož nedodržení může vést k vyřazení nabídky. Žalobce však v daném případě postupoval vůči zmíněným uchazečům striktně a nevyužil možnosti, které mu § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách nabízí. Tím chybně vyřadil nabídky dvou uchazečů s nižší nabídkovou cenou. Nepostupoval tak, aby naplnil smysl zákona, tedy aby docílil konkurenčního prostředí a v důsledku toho co nejhospodárnějšího vynaložení veřejných prostředků.

[8] Krajský soud dále uvedl, že žalobce se své zodpovědnosti za jmenování Mgr. L. T. členem hodnotící komise nemůže zprostit poukazem na to, že podepsal čestné prohlášení. Podjatost člena hodnotící komise jde k tíži žalobce jako zadavatele. Ztotožnil se s hodnocením daňových orgánů, že si Mgr. L. T. musel být vědom svého zprostředkovaného vztahu k vítěznému uchazeči. Jeho členství v orgánech společnosti, na které byl vítězný uchazeč majetkově napojen, zakládá domněnku jeho osobního zájmu na zadání zakázky. Krajský soud rovněž nepřijal ani obranu žalobce, že skutečnosti o spojení se objevily ve veřejném rejstříku až posléze, neboť toto spojení bylo zřejmé již z listin staršího data dostupných před volbou komise. Skutečnost, že hodnotící komise je orgánem kolektivním, na závěru o podjatosti jejího předsedy nic nemění. Jakožto předseda, u kterého lze předpokládat jistou autoritu, mohl svou činností rozhodování komise přímo ovlivňovat.

[9] Krajský soud rovněž shledal odvod ve výši 80 % za přiměřený. Uvedl, že daňové orgány správně vyšly z Pokynu č. GFŘ-D-53 pro stanovení odvodů za porušení rozpočtové kázně, který pro daný typ porušení (střet zájmů) stanoví odvod ve výši 100 % s možností jeho snížení. Při úvaze o přiměřenosti krajský soud akceptoval, že daňové orgány na jedné straně správně vyhodnotily porušení jako závažné, neboť souhra souvisejících

zjištění (formalistického vylučování uchazečů a podjatosti předsedy komise) nasvědčovala snaze zadat veřejnou zakázku předem vybranému uchazeči. Na straně druhé však potvrdil, že žalovaný správně zohlednil i okolnosti ve prospěch žalobce, konkrétně že stavba byla řádně vybudována, je plně funkční a má ekologický přínos. Snížení odvodu na 80 % tak podle krajského soudu plně respektovalo zásadu proporcionality.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[10] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného.

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti předně rekapituluje námitky, které uplatnil v žalobě. Uvádí, že se krajský soud ve všech bodech ztotožnil s žalovaným, a proto odkazuje na argumentaci vznesenou v řízení před krajským soudem. Dále zdůrazňuje, že krajský soud, stejně jako žalovaný, vychází z teze, že ačkoliv je postup podle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách fakultativní, stěžovatel měl této možnosti využít, aby docílil konkurenčního prostředí a hospodárného vynaložení veřejných prostředků. Zákon o veřejných zakázkách však neukládá povinnost využít § 59 odst. 4 v případech, kdy hrozí vyřazení nabídek s nejnižší cenou, a ani neobsahuje ustanovení, že nabídku s nejnižší cenou nelze vyřadit. Pro použití postupu podle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách je podle stěžovatele nerozhodné, zdali jsou nedostatky v nabídce odstranitelné či vysvětlitelné, byť by byly „lehce odstranitelné“. Krajský soud relativizuje nedostatky v nabídkách poukazem na jejich marginálnost, ale zároveň ignoruje, že účastníci zadávacího řízení nesou odpovědnost za svou nabídku. Právě proto je použití § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách právem, nikoli povinností zadavatele, neboť jeho úkolem není napravovat pochybení a nedůslednost uchazečů. Stěžovatel k tomu dodává, že vůči všem účastníkům, kteří neměli nabídku zcela v souladu se zadávací dokumentací, případně zněním zákona o veřejných zakázkách, postupoval totožně, a tedy zcela v souladu se zásadou rovného zacházení.

[12] Stěžovatel odmítá argumentaci, že se dopustil vyřazování nabídek z „formálních důvodů“, neboť taková kategorie neexistuje. Nabídku lze vyřadit pouze z důvodů zákonných, či nezákonných. Jelikož v daném případě nabídky nesplňovaly podmínky zadávací dokumentace, byly vyřazeny ze zákonných důvodů a stěžovatel by za takový postup neměl nést odpovědnost. Postup stěžovatele tak neporušil zásadu transparentnosti, neboť jeho kroky nebyly zastřené a sledovaly cíl posoudit pouze nabídky vyhovující zadávacím podmínkám.

[13] Stěžovatel se také neztotožňuje s tvrzeným zásadním vlivem Mgr. L. T. na činnost hodnotící komise. Přítomnost Mgr. L. T. v hodnotící komisi nesehrála žádnou, ani marginální roli, a závěry soudu v tomto ohledu vychází ze spekulací. Ačkoliv je připraven nést odpovědnost za jeho pochybení spočívající v nenahlášení podjatosti, má za to, že odvod ve výši 80 % je zcela nepřiměřený a představuje exces. Je spíše výsledkem dramatizovaného a nedůvodného hledání souvislostí mezi jednotlivými zjištěními a je výrazem nepodložených spekulací žalovaného, kterému nepřísluší nahrazovat myšlenkové pochody členů hodnotící komise. V této souvislosti stěžovatel namítá, že zjištění

pokračování

o podjatosti je třeba pro účely úvahy o přiměřenosti posuzovat izolovaně, bez vazby na zjištění o formalistickém vyloučení uchazečů, neboť toto vyloučení samo o sobě nebylo porušením zákona.

[14] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí kasační stížnosti. K postupu podle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách uvedl, že ačkoliv je fakultativní, zadavatel je povinen dodržet zásadu transparentnosti. Zdůraznil, že je daný případ třeba posuzovat komplexně a zhodnotit více hledisek právě ve vztahu k zásadě transparentnosti. Pokud nabídka obsahuje zřejmou, lehce popsateľnou a snadno vysvětlitelnou nejasnost, je zadavatel povinen vyzvat uchazeče k jejímu odstranění. V daném případě se jednalo o chyby v nedodržení předepsané formy, které byly snadno napravitelné. Žalovaný proto nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že je nerozhodné, zda jsou chyby odstranitelné. Ačkoliv za správnost nabídky odpovídá uchazeč, v případě drobných nedostatků formálního charakteru u nabídek s nižší cenou měl být v zájmu zadavatele a hospodárného vynaložení prostředků využít postup podle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách, aby uchazeči mohli tyto marginální nedostatky odstranit.

[15] K podjatosti předsedy hodnotící komise žalovaný uvedl, že je irelevantní, zda svou činností skutečně ovlivnil výsledek řízení. Podjatost nesmí být v postupu přítomna jako taková a zjišťuje se bez ohledu na její reálný vliv.

[16] Žalovaný tak setrvává na závěru, že stěžovatel porušil závažnou povinnost zajistit nepodjatost osob v zadávacím řízení, což je klíčové pro hospodárné využití poskytnutých prostředků. Při stanovení odvodu ve výši 80 % zvažil všechny okolnosti případu, včetně těch ve prospěch stěžovatele, a výše odvodu je tak přiměřená. V podrobnostech žalovaný odkázal na své rozhodnutí, vyjádření k žalobě a odůvodnění napadeného rozsudku, se kterým se plně ztotožnil.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost **není** důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.), takže se kasační námitky musejí upínat právě k tomuto rozhodnutí (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003-73). Stěžovatel je povinen podle § 104 odst. 4 s. ř. s. v kasační stížnosti reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou jeho závěry nesprávné. Pokud tak neučiní a pouze znovu zopakuje námitky, které uvedl v řízení před krajským soudem, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, pak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která

je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS). Úkolem Nejvyššího správního soudu není opětovné posouzení žaloby, ale přezkoumání správnosti postupu a závěrů krajského soudu.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že se krajský soud ve všech bodech ztotožnil se žalovaným, a proto především odkazuje na argumentaci vymezenou v částech V., VI. a VII. kasační stížnosti. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel v této části kasační stížnosti takřka doslovně okopíroval žalobu, aniž by reagoval na důvody napadeného rozsudku krajského soudu, který žalobní námitky vypořádal. Za této situace, tj. bez bližší kasační argumentace, není úkolem Nejvyššího správního soudu za stěžovatele domýšlet, proč má za to, že jsou závěry krajského soudu chybné.

[21] Kromě odkazu na svou předešlou argumentaci stěžovatel dále v kasační stížnosti zdůrazňuje, že krajský soud neopouští „zvláštní tezi“, že ačkoliv je postup podle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách fakultativní a zadávací řízení vysoce formalizované, stěžovatel měl této možnosti využít, aby docílil konkurenčního prostředí a nejhospodárnějšího vynaložení veřejných prostředků. Takový požadavek však podle stěžovatele není žádným zákonným korektivem a zákon neobsahuje ustanovení, podle něhož nabídku s nejnižší cenou nelze vyřadit. Stěžovatel má za to, že krajský soud zcela ignoruje, že účastníci zadávacího řízení nesou odpovědnost za svou nabídku. Není tedy povinností zadavatele napravovat jejich pochybení a nedůslednost. Zcela pak odmítá, že by se dopustil vyřazování nabídek z formálních důvodů, neboť taková kategorie neexistuje. Nabídku lze vyřadit pouze z důvodů zákonných, či nezákonných, a jelikož nabídky nesplňovaly podmínky, bylo jejich vyřazení zákonné.

[22] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách je skutečně obecně pouze fakultativním postupem zadavatele (např. rozsudek NSS ze dne 20. 8. 2015, č. j. 10 As 55/2015 - 46, bod 33). Kasační soud souhlasí se stěžovatelem i v tom, že účastníci zadávacího řízení nesou odpovědnost za svou nabídku a povinností zadavatele obecně není napravovat jejich pochybení a nedůslednost. To však na druhou stranu zadavatele nezavazuje jeho vlastní povinnosti dodržet zásady zadávacího řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 As 202/2014 - 42, body 29-30).

[23] Zásada transparentnosti je hlavním principem zákona o veřejných zakázkách. Zákon o veřejných zakázkách tuto zásadu pojímá jako ve své podstatě instrumentální, neboť má spolu se zásadami rovného zacházení a zákazu diskriminace sloužit k naplňování smyslu zákona o veřejných zakázkách, kterým je jednak účelné vynakládání veřejných prostředků, jednak spravedlivost tržního prostředí (rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2017, č. j. 2 Afs 208/2016 - 52, bod 22 a tam citovaná judikatura). Při hodnocení toho, zda došlo k porušení zásady transparentnosti, je nezbytné zohlednit všechny okolnosti konkrétního případu, neboť pojem transparentnost spadá do kategorie tzv. neurčitých právních pojmů. Teprve poté může správní orgán vyvodit konkrétní závěr o tom, zda je daný pojem naplněn, či nikoli (rozsudek NSS ze dne 11. 11. 2022, č. j. 5 As 227/2021 - 102, bod 21). Nejvyšší správní soud přitom v rozsudku ze dne 15. 9. 2010, č. j. 1 Afs 45/2010 - 159, č. 2189/2011 Sb. NSS (tzv. „karlovarská losovačka“) dovodil, že zásada transparentnosti je porušena tehdy, pokud jsou v zadavatelově postupu shledány takové prvky, jež by zadávací řízení činily nekontrolovatelným, hůře kontrolovatelným,

pokračování

nečitelným a nepřehledným nebo jež by vzbuzovaly pochybnosti o pravých důvodech jednotlivých kroků zadavatele. Podmínkou dodržení zásady transparentnosti je tedy vedení zadávacího řízení takovým způsobem, který se navenek jeví jako férový a řádný (viz rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2012, č. j. 1 Afs 60/2012 - 31, bod 26). Nejvyšší správní soud ve své judikatuře rovněž dovodil, že pro shledání porušení zásady transparentnosti postačí právě samotné zjištění důvodné pochybnosti, že při výběru uchazečů nebylo postupováno korektně a férově. Není tak třeba, aby se detailně zkoumalo a prokazovalo, zda v zadávacím řízení také skutečně došlo k manipulaci. Postačí zjištění rizika pramenícího právě z pochybností o zajištění transparentnosti zadávacího řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2024, č. j. 9 Afs 30/2023 - 101, bod 45).

[24] Nejvyšší správní soud konstatuje, že samotné nevyužití postupu podle § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách nebylo samo o sobě vytýkanou skutkovou podstatou porušení rozpočtové kázně. Závěr o porušení zásady transparentnosti shledal žalovaný v kumulaci s více skutečnostmi, jelikož postup stěžovatele vyvolával pochybnosti o pravých důvodech jednotlivých kroků stěžovatele při výběru vítězného uchazeče (viz bod 56 rozhodnutí žalovaného).

[25] Krajský soud se s tímto názorem žalovaného ztotožnil v bodě 43 napadeného rozsudku kde uzavřel, že již daňové orgány stěžovatelův postup nehodnotily izolovaně, nýbrž v kontextu dalších skutečností případu, které se promítly do výběru vítězného uchazeče, z pohledu dodržení zásady transparentnosti zadávacího řízení. Krajský soud k tomu poukázal na několik konkrétních a na sebe navazujících zjištění, která ve svém celku činily postup stěžovatele netransparentním. Předně konstatoval, že stěžovatel uplatnil vůči uchazečům s nižší cenou striktní a formalistický postup, přestože jejich pochybení byla marginální a spočívala v nedodržení předepsané formy. Šlo o nedostatky, které se jevily jako jednoduše vysvětlitelné a napravitelné a nezpochybňovaly splnění kvalifikace v materiálním smyslu. Toto jednání navíc krajský soud hodnotil v kontextu dalších okolností. Celý postup podle něj dokreslovalo i počínání vůči uchazeči s nejnižší nabídkovou cenou NOWASTAV akciová společnost, který byl nejprve vyřazen v důsledku pochybení hodnotící komise a jehož konečné vyřazení bylo odvislé od stanoviska společnosti KREDIT CENTRUM s. r. o., která byla s vítězným uchazečem majetkově spojena. Do celkového obrazu zapadlo i zjištění, že společnost Akcent Bohemia, a.s., uchazeč s nejvyšší nabídkovou cenou, nepředložil celkem 9 dokumentů k prokazování základních, profesních a technických kvalifikačních předpokladů, což podle krajského soudu naznačovalo, že šlo jen o nabídky formální bez skutečného úmyslu zakázku získat. To bylo umocněno vazbami mezi tímto uchazečem a samotným stěžovatelem. Konkrétně, že předsedou představenstva uchazeče Akcent Bohemia, a.s. byl Ing. M. K., u něhož krajský soud popsal vazby na tehdejšího předsedu stěžovatele.

[26] Krajský soud tak svůj závěr, že formalistický postup stěžovatele vzbuzuje pochybnosti o jeho pravých důvodech a zadávací řízení se jako celek nejvíce jeví jako férové a řádné, založil na souběhu několika na sebe navazujících okolností. Proti této na konkrétních zjištěních založené argumentaci však stěžovatel v kasační stížnosti nestaví žádnou věcnou polemiku. Místo toho se omezuje na obecné tvrzení, že krajský soud vyšel ze spekulací žalovaného a správce daně. Takové obecné tvrzení však nemůže zpochybnit

logicky provázanou a na konkrétních faktech založenou argumentaci krajského soudu. Nejvyšší správní soud proto tuto námitku neshledal důvodnou.

[27] Stěžovatel se dále neztotožňuje s tvrzením krajského soudu o zásadním vlivu Mgr. T. na činnost hodnotící komise a zpochybňuje přiměřenost stanoveného odvodu. Odvod ve výši 80 % považuje v daném případě za exces. Stěžovatel v této souvislosti namítá, že podjatost předsedy hodnotící komise je pro účely úvahy o přiměřenosti odvodu třeba posuzovat izolovaně, bez vazby na formalistické vyloučení uchazečů, neboť toto vyloučení podle něj není porušením zákona o veřejných zakázkách. Stanovení takto vysokého odvodu je tak podle něj pouze výrazem nepodložených spekulací žalovaného a jeho snah o nahrazení vnitřních myšlenkových pochodů členů hodnotící komise jeho vlastním správním uvážením.

[28] Nejvyšší správní soud k tomu předně uvádí, že stěžovatel v kasační stížnosti přípustně nezpochybňuje, že jmenováním podjaté osoby do hodnotící komise porušil § 74 odst. 7 zákona o veřejných zakázkách. Sám stěžovatel ostatně připouští, že *„rozumí tomu, že prvek podjatosti nesmí být v zadávacím řízení přítomen, a je ostatně i připraven nést případnou odpovědnost za pochybení Mgr. T., který svou možnou podjatost zadavateli nepřiznal“*. Stěžovatel se dále soustředí výhradně na zpochybnění výše stanoveného odvodu, avšak i tuto námitku vznáší spíše v obecné rovině, bez konkrétní polemiky s úvahami krajského soudu.

[29] Stěžovatel namítá, že přítomnost Mgr. T. v hodnotící komisi v postupu stěžovatele coby zadavatele pak nesehrála žádnou, a to ani marginální, roli. Podle kasačního soudu však z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá opak. Krajský soud v bodě 66 napadeného rozsudku podrobně vysvětlil, proč považuje porušení povinnosti zajistit nepodjatost za závažné a proč mělo dopad na výběr nejvýhodnější nabídky. Jak zde konstatoval, souběh formalistického vylučování uchazečů a podjatosti předsedy komise nasvědčuje snaze zadat veřejnou zakázku předem vybranému uchazeči. Krajský soud zdůraznil, že v důsledku tohoto postupu zbyla jediná nabídka právě uchazeče napojeného na předsedu hodnotící komise, a v konečném důsledku tak hospodářská soutěž ve smyslu porovnávání konkurujících si nabídek neproběhla. Tento závěr řízení krajský soud navíc opřel i o další okolnosti, které Nejvyšší správní soud rekapituloval v bodě [24] tohoto rozsudku. Právě souběh všech těchto zjištění a celkový kontext zpochybňuje transparentnost řízení jako celku (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2024, č. j. 9 Afs 30/2023 - 101, bod 47). Proti tomuto ucelenému a na konkrétních zjištěních založenému hodnocení však stěžovatel opět staví pouze obecnou polemiku o nepodložených spekulacích a *„snahách o nahrazení vnitřních myšlenkových pochodů“*, aniž by jakkoli věcně zpochybnil dílčí skutková zjištění, z nichž krajský soud svůj závěr o dopadu podjatosti předsedy komise sestavil.

[30] Pokud pak stěžovatel namítá, že odvod ve výši 80 % považuje v daném případě za exces, i této otázce se jak daňové orgány, tak krajský soud podrobně věnovaly. Krajský soud v bodech 65 až 67 napadeného rozsudku přezkoumal úvahu správních orgánů o přiměřenosti odvodu a v plném rozsahu se s ní ztotožnil. Krajský soud uzavřel, že správce daně při stanovení výše odvodu správně postupoval podle § 44a odst. 4 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech v souladu se zásadou proporcionality. Aby této zásadě dostál, využil pokynu GFŘ-D-53, který stanoví obecné principy pro spoluvytváření jednotné rozhodovací praxe. Podle tohoto pokynu je za daný typ porušení, jež zahrnuje střet zájmů

pokračování

osob podílejících se na průběhu zadávacího řízení, stanoven odvod 100 % z částky použité na financování zakázky, s možností snížení až na 5 %. Ve shodě se žalovaným pak krajský soud zdůraznil, že se tedy vychází z pravidla 100% odvodu za daný typ porušení, s možností jeho následného snížení. Porušení povinnosti zajistit nepodjatost osob považoval za závažné, neboť tato povinnost má zajistit co nejhospodárnější využití poskytnutých prostředků. Podjatost předsedy komise měla s ohledem na souhru souvisejících zjištění (popsaných výše) dopad na výběr nejvýhodnější nabídky. Současně krajský soud uvedl, že správce daně správně zohlednil i okolnosti ve prospěch žalobce. Konkrétně to, že stavba byla řádně vybudována, je plně funkční a slouží svému účelu. Zohlednil také ekologický přínos vybudovaného rybího přechodu. Podle krajského soudu daňové orgány při stanovení odvodu zvážily okolnosti konkrétního porušení a správně je vyhodnotily jako závažné. Současně v duchu zásady proporcionality přihlížely ke konkrétním okolnostem, které zohlednily ve prospěch stěžovatele. Snížení výše odvodu na 80 % proto podle krajského soudu uvedené principy respektuje. Nejvyšší správní soud se s touto komplexní a logickou úvahou krajského soudu plně ztotožňuje. Stanovený odvod nelze považovat za exces, jak stěžovatel opět pouze obecně namítá. Nejvyšší správní soud proto ani tuto námitku neshledal důvodnou.

V. Závěr a náklady řízení

[31] Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[32] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu